

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/19/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015200196
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015200196.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: Ing. E. J., bytom L. XXX, zastúpený advokátom JUDr. Milan Szöllössi, so sídlom Mlynská 28, Košice, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. marca 2017, č. k. 10Sd/14/2015-70, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 20. marca 2017, č. k. 10Sd/14/2015-70, m e n í tak, že rozhodnutia odporkyne z 19. januára 2015, č. XXX XXX XXXX X a z 10. februára 2015, č. XXX XXX XXXX X, z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť k rukám právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. Milan Szöllössi, advokát, Mlynská 28, Košice náhradu trov konania 87,50 eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 20. marca 2017, č. k. 10Sd/14/2015-70, potvrdil rozhodnutie odporkyne z 19. januára 2015, č. XXX XXX XXXX 0, v spojení s rozhodnutím z 10. februára 2015, č. XXX XXX XXXX 0, podľa § 250q ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Účastníkom konania náhradu trov konania podľa § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP nepriznal.

Rozhodnutím z 19. januára 2015, č. XXX XXX XXXX 0, odporkyňa zrušila podľa § 112 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodnutie z 21. apríla 2014 (ktorým bola zamietnutá žiadosť o invalidný dôchodok zo 17. marca 2014 podľa § 70 zákona o

sociálnom poistení a čl. 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 773/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia) a v celom rozsahu vyhovela opravnému prostriedku navrhovateľa. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že zdravotný stav bol opätovne posúdený a podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, vysunuté pracovisko Košice z 11. decembra 2014 je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení od 4. decembra 2014, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50% v porovnaní so zdravou osobou.

Rozhodnutím z 10. februára 2015, č. XXX XXX XXXX 0, bol navrhovateľovi od 4. decembra 2014 priznaný invalidný dôchodok.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne podľa § 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu je v súlade so zákonom. Z vykonaného dokazovania zistil, že správne konanie sa začalo na základe žiadosti o invalidný dôchodok zo 17. marca 2014. Žiadosť o invalidný dôchodok bola zamietnutá rozhodnutím z 1. apríla 2014, č. XXX XXX XXXX, podľa § 70 zákona o sociálnom poistení a čl. 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 773/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, lebo podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav navrhovateľ nemal pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Proti uvedenému rozhodnutiu bolo podané odvolanie. Po predložení novších správ z odborných vyšetrení bol opätovne preskúmaný zdravotný stav navrhovateľa posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach dňa 11. decembra 2014 so záverom, že navrhovateľ je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pretože pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u navrhovateľa stanovená od 4. decembra 2014 v rozsahu 50% pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola IX, oddiel A, položka 8 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení - choroby obehovej sústavy. Pre iné zdravotné postihnutie zvýšenie percentuálnej miery priznané nebolo. Rozhodnutím z 19. januára 2015, č. XXX XXX XXXX 0, odporkyňa zrušila podľa § 112 zákona o sociálnom poistení rozhodnutie z 21. apríla 2014 a v plnom rozsahu vyhovela opravnému prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok. Následným rozhodnutím z 10. februára 2015, č. XXX XXX XXXX 0, bolo rozhodnuté o priznaní invalidného dôchodku od 4. decembra 2014.

Podľa doložených správ z odborných vyšetrení (k odvolaniu proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok poznámka odvolacieho súdu) bolo zistené, že navrhovateľ bol hospitalizovaný vo VÚSCH Košice v decembri 2014 za účelom kardiologického došetrenia pre subjektívne udávané bolesti na hrudníku. Kontrolným koronarografickým vyšetrením bolo zistené trojcievne koronárne postihnutie - po revaskularizačnej operácii. Podľa kardiologického nálezu sa jedná o združený angor - bolesti na hrudníku z záveru jedného bypasu, ale aj vertebrogenne podmienené pri ľahkých degeneratívnych zmenách na chrbtici dokumentované neurologickým aj ortopedickým vyšetrením. Na základe týchto odborných nálezov posudkový lekár zmenil posudok z 24. júla 2014 a na základe zhoršenia zdravotného stavu za rozhodujúce zdravotné postihnutie stanovil stav po revaskularizačnej operácii srdca s poklesom výkonnosti pri stredne ťažkom postihnutí so zaradením do kapitoly IX, oddiel A, položka 8 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení a stanovil 50% mieru poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť. Ostatné zdravotné postihnutia posúdil za nevýznamné, liečbou dobre kompenzované, nezdôvodňujúce navýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Vzhľadom na uvedené dospel krajský súd k záveru, že odporkyňa rozhodnutie o nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok správne posúdila, keď navrhovateľovi priznala invalidný dôchodok od 4. decembra 2014. Za obdobie do 4. decembra 2014 nárok na invalidný dôchodok nepatrí, pretože v tomto období nespĺňal medicínsku podmienku nároku na invalidný dôchodok. Navrhovateľ v priebehu konania nepredložil žiadne lekárske správy a nálezy, ktoré by dokázali takýto záver o dátume vzniku invalidity spochybníť a ktoré by preukázali, že zdravotný stav navrhovateľa bol zhoršený na úroveň invalidity už pred 4. decembrom 2014.

2.

Pri rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť. V odôvodnení odvolania poukázal na žiadosť o invalidný dôchodok, ktorá bola podaná dňa 27. decembra 2013 s tým, že dňa 17. marca 2014 sa navrhovateľ zúčastnil iba posúdenia za účelom posúdenia zdravotného stavu. Lekárskymi správami zlý zdravotný stav preukázal už pri podaní žiadosti o invalidný dôchodok. V odbornom lekárskom posudku odporkyne zo 17. marca 2014 je opis zdravotných ťažkostí už od roku 2011, operačný zákrok uskutočnený v roku 2012. Odporkyňa preto pochybila, keď nerozhodla o invalidnom dôchodku od roku 2013 v zmysle požiadavky navrhovateľa a v zmysle pôvodnej žiadosti z 27. decembra 2013. Preto konštatovanie krajského súdu, že rozhodnutím z 19. januára 2015 odporkyňa podľa § 112 zákona o sociálnom poistení zrušila rozhodnutie z 1. apríla 2014 o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku a súčasne opravnému prostriedku navrhovateľa vyhovel v celom rozsahu, je zavádzajúce. Ďalšou zavádzajúcou skutočnosťou zo strany odporkyne je tvrdenie, že o žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok nebolo rozhodnuté z dôvodu chýbajúcich údajov, a to vymeriavacích základov za obdobie od 1. júla 2013 do 3. decembra 2014 od zamestnávateľa Obce L. a za obdobie od 8. apríla 2014 do 3. decembra 2014 od zamestnávateľa U. a.s. L.. Takýto postup nesvedčí orgánu verejnej správy ani správneho súdu. Takéto odôvodnenie správneho či súdneho rozhodnutia nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na vymedzené právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany práv zvlášť v situácii, že odporkyňa v jej poistno-evidenčnom systéme disponuje všetkými potrebnými listinami od zamestnávateľa Obce L. ako aj od zamestnávateľa U. a.s. L.. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu a rozhodnutia odporkyne zrušil a vec vrátil na nové konanie a priznal navrhovateľovi náhradu trov konania z dôvodu, že je zrejmá úplná úspešnosť navrhovateľa v konaní o opravných prostriedkoch proti preskúmaným neprávoplatným rozhodnutiam odporkyne.

3.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny, pretože dôvody odvolania nepokladala za opodstatnené. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považovala odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Dátum vzniku invalidity stanovil posudkový lekár sociálneho poistenia na 4. december 2014, kedy bolo potvrdené rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa, ktoré malo následok na vznik invalidity, t.j. dňom koronárneho vyšetrenia, ktoré dokumentuje zhoršenie zdravotného stavu. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom vznik invalidity od skoršieho dátumu. Námietku navrhovateľa, že pre rozhodnutie o nároku na invalidný dôchodok bolo potrebné doplniť dokazovanie, vyžiadať evidenčné listy dôchodkového poistenia považuje odporkyňa za zavádzajúce s poukazom na ustanovenie § 195 zákona o sociálnom poistení.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania (§ 250l ods. 2 a § 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 1, 2 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté

predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 250l ods. 1, 2 OS, podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

(2) Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 172 ods. 1 zákona o sociálnom poistení na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje ani na konanie vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom.

Podľa § 172 ods. 3 zákona o sociálnom poistení konanie vo veciach podľa odseku 1 je

- a) konanie v dávkových veciach sociálneho poistenia (ďalej len "dávkové konanie"),
- b) iné konanie (ďalej len "nedávkové konanie").

Podľa § 185 ods. 3 zákona o sociálnom poistení za deň uplatnenia nároku na dôchodkové dávky a úrazové dávky okrem úrazového príplatku, rehabilitačného a rekvalifikačného a nároku na ich výplatu sa považuje deň, keď fyzická osoba prvýkrát požiadala príslušnú organizačnú zložku Sociálnej poisťovne o spísanie žiadosti o priznanie dávky.

Súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Úlohou súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250l a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

Najvyšší súd mal preukázané, že v danej veci krajský súd v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia odporkyne náležite nepostupoval v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie. Z administratívnych spisov odporkyne odvolací súd zistil, že žiadosť o invalidný dôchodok bola s navrhovateľom spísaná pracovníkom Sociálnej poisťovne, pobočka Michalovce dňa 17. marca 2014. Napriek tomu, že na prvej strane žiadosti o dôchodok pracovník pobočky Sociálnej poisťovne oprávnený spísať žiadosti o dávku uviedol za dátum uplatnenia nároku 17. marec 2014, pre rozhodovanie o nároku na dávku je podstatná vôľa žiadateľa uvedená na strane 9 žiadosti označená nasledovne. „Dôchodok žiadam priznať od 9. decembra 2013“.

Vychádzajúc z uvedeného zistenia odvolací súd vyhodnotil odvolacie dôvody navrhovateľa proti rozsudku krajského súdu za sčasti opodstatnené.

Napriek tomu, že odporkyňa vo výrokovej časti (už zrušeného) rozhodnutia z 1. apríla 2014, č. XXX XXX XXXX 0, zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 17. marca 2017, vznik právneho nároku žiadateľa o dávku invalidného dôchodku posúdila nesprávne, keď sa riadne neoboznámila so žiadosťou o invalidný dôchodok a za tento deň považovala 17. marec 2014, na čo aj navrhovateľ správne poukázal v dôvodoch svojho odvolania. Vychádzajúc z uvedeného nesprávneho zistenia je preto v rozpore s hmotnoprávnymi a procesnoprávnymi pravidlami správneho konania odporkyne aj rozhodnutie z 19. januára 2015, č. XXX XXX XXXX 0, ktoré krajský súd podľa § 250q ods. 2 OSP ako vecne správne a zákonné potvrdil. Pokiaľ odporkyňa vo výrokovej časti rozhodnutia z 19. januára 2015 uvádza, že vyhovel v celom rozsahu Vášmu opravnému prostriedku, tak v prvom rade je vždy treba posúdiť správnosť dátumu uplatnenia dávky a dátum jeho priznania. Pokiaľ tieto dni, resp. dátumy nie sú totožné, nemožno hovoriť o vyhovení v plnom rozsahu tak, ako tomu bolo aj v posudzovanej veci.

Najvyšší súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojených administratívnych spisov odporkyne v zmysle ustanovenia § 220 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP zistil, že neboli splnené podmienky na potvrdenie (§ 219 OSP) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP), preto rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a vec vrátil odporkyňi na nové konanie a rozhodnutie.

V súvislosti s odvolacou námietkou týkajúcou sa postupu odporkyne pri výpočte sumy invalidného dôchodku, konkrétne vymeriavacích základov za obdobie od 1. júla 2013 do 3. decembra 2014, kedy bol zamestnaný u zamestnávateľa Obec L. a doby zamestnania za obdobie od 8. apríla 2014, do 3. decembra 2014, kedy bol zamestnaný u zamestnávateľa U. a.s. L., z ktorého dôvodu nebolo možné v januári 2015 rozhodnúť (druhý odstavec odôvodnenia rozhodnutia z 19. januára 2015, č. XXX XXX XXXX 0) odvolací súd poznamenáva, že Evidenčný list dôchodkového poistenia (za obdobie od októbra 2013 do júla 2014 vyhotovený zamestnávateľom U. a.s. L. bol odoslaný 17. apríla 2014; tým istým zamestnávateľom vyhotovený Evidenčný list dôchodkového poistenia za obdobie od 8. apríla do 3. decembra 2014 bol odoslaný dňa 23. januára 2015. O nepravidelnom príjme poslanca obecného zastupiteľstva obce L. v roku 2012 v sume 67,98 eur, v roku 2013 v sume 68,97 eur a v roku 2014 v sume 104,94 eur odporkyňa informovala Správnu komisiu pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov ešte dňa 17. júna 2014. To znamená, že odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia z 19. januára 2015 sčasti nemalo oporu vo vykonanom dokazovaní.

O náhrade trov konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP v spojení s ust. § 250l ods. 2 a s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 224 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP. Navrhovateľ (a ani jeho právny zástupca), ktorému vzniklo právo na náhradu trov konania v lehote určenej ustanovením § 151 ods. 1 OSP, t.j. do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia nevyčísľil.

Navrhovateľovi, zastúpeného advokátom na základe plnej moci z 26. januára 2015 odvolací súd priznal náhradu trov konania v sume 87,50 eur, vyplývajúce zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, podľa § 11 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z.. Táto pozostáva podľa vyčíslenia z č.l. 39 spisu z jedného úkonu právnej pomoci za spísanie odvolania dňa 8. septembra 2015, z režijného paušálu v roku 2015 v sume 8,39 eur a s 20% DPH v sume 14,58 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.